

SUMMARY TEST: MAHĀBHĀRATA VOLUME 3

Take this text when you have finished working through *Mahābhārata* 3.

(Teachers: An answer key is provided in a separate file.)

PART I: SANDHI

1) Apply *visarga sandhi* to the sentences below. (15-20 mins)

दुर्योधनः च पुत्रः ते दुर्मुखः दुःसहः शलः दुःशामनः च अतिरथः तथा दुर्मर्षणः नृपः ।
विविंशतिः चित्रमेनः विकर्णः च महारथः पुरुमित्रः जयः भोजः सौमदत्तिः च वीर्यवान् ।
महाचापानि धन्वन्तः मेघाः इव सविद्युतः आददानाः च नाराचान् निर्मुक्ताशीविषोपमान् ।

2) Hal/consonant *sandhi* exercises (20-25 mins)

a) Apply *hal sandhi* to the word pairs below.

तत् कुक्कुरः	
तम् देवम्	
तान लोकः	
तत् चित्तम्	
तान् न	
तत् एव	
तम् एव	
तत् शिला	
अभवन् इति	
तत् हरिः	
गुरुन् तदा	
तत् लिखति	
तत् देव	

b) Use the *viyoga* process to undo the *hal sandhi* in the word pairs below.

तज्जलम्	
नरं च	
गुरुंश्चरति	
रामाद्भवति	
तमेव	
अपतन्नेव	
रामाद्भरिः	
रामाञ्शान्तिः	
तदद्य	
रामांस्तरन्ति	

3) *Ac/vowel sandhi* exercises

a) Apply *ac sandhi* to the word pairs below.

गुरो आनन्दः	
गुरो अभवः	
अपि एव	
तस्मै आसन्	
अथ ऋषभः	
बहु आसीत्	
रामौ अपि	
अत्र अपि	
मातृ उपरि	
तदा इव	
तदा एव	
अत्र उपरि	

b) Use the *viyoga* process to undo the *ac sandhi* in the word pairs below.

त्वन्नम्	
इतीच्छति	
फल इति	
तदाभवत्	
अत्रैव	
गमाविति	
सीतोत्तिष्ठ	
वनेऽस्ति	
कप्युपनिषद्	
गुर एतत्	

4) Mixed *sandhi* exercises

a) Apply *visarga*, *hal* or *ac sandhi* to the word pairs below.

रामः भवति	
रामः अभवत्	
अत्र इति	
अत्र भवति	
नरम् पश्यति	
नरौ उपविशतः	
कपिः खगः	
वने अस्ति	
वनात् गच्छति	
रामः तरति	
अगच्छत् नारी	

वनम् उपविशति	
रामः चरति	
तदा अभवत्	
नरान् तदा	
अगच्छत् इति	

b) Use the *viyoga* process to undo the *visarga*, *hal* or *ac sandhi* in the word pairs below.

अत्रैव	
अत्रेव	
शशकश्च	
नार्यत्र	
खगं तत्र	
खगांस्तत्र	
तदैव	
तदेव	
तदिव	
अभवोऽत्र	
गुरुनतुदत्	
अतुदन्नत्र	
नराविति	
रामाज्जलम्	
आमीद्राजा	
मित्रेऽस्ति	
गच्छीतति	
त्वस्ति	
अभवन्नृपः	

PART II: COMPOUNDS

Please state which of the main four compound types (*tatpuruṣa* – *bahuvrīhi* – *dvandva* – *avyayībhāva*) each of the words below belongs to.

a) toothpaste

b) वनमृगः

c) blackbird

d) अधर्मः

e) विशालनामिका

f) विशालनामिकः

g) unjust

h) barefoot

i) यथाकामम्

PART III: IGCSE VOCABULARY REVISION

व्याघ्रः		मूषिकः	
पुरुषः		पत्नी	
कन्या		भर्तृ	
कुक्कुरः		भ्रातृ	
गुरुः		सर्पः	
राजन्		नारी	
शशकः		जनकः	
मुनिः		पतिः	
पुत्रः		मातृ	
राक्षसः		सिंहः	
शत्रुः		भार्या	

PART IV: TRANSLATE

- a) नगरं नौक्या गत्वा राजदूतो राजानमपश्यत् ।
- b) शत्रुः शरैर्हतो भूमिमपतत् ।
- c) नगरं प्रविश्य गृहं प्रविश ।
- d) सिंहो न कदा चिन्मूषिकेन खादिष्यते ।
- e) गुरुवः शिष्यैरश्रूयन्त
- f) बालका अचिरेण गृहं गच्छन्तु ।